

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
743-77-30, Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 27 grudnia 2012 r.

RLU – 61-30/12/JS
za p.o.

DECYZJA RLU Nr 36/2012

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 roku (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy, w związku z § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko przedsiębiorcy [REDAKTOR] [REDAKTOR] [REDAKTOR] Spółka Jawna z siedzibą w Zamościu

– działając w imieniu **Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę przedsiębiorcy [REDAKTOR] [REDAKTOR] [REDAKTOR] Spółka Jawna, polegającą na stosowaniu we wzorcach umownych postanowień o treści:

A. Wzorzec „Umowa nr..../ZM/.....”:

- § 13 ust. 3 „Umowa może być rozwiązana: bez wypowiedzenia przez Zleceniobiorcę, o ile zaległość w zapłacie za wykonanie usługi przekroczy jeden miesiąc”.

B. Wzorzec „Umowa nr...../ST/.....”:

- § 13 ust. 3 „Umowa może być rozwiązana: bez wypowiedzenia przez Zleceniobiorcę: o ile Zleceniodawca nie ureguluje należności za wykonaną usługę w wyznaczonym terminie”.

C. Wzorzec „Umowa nr..../I/...”, „ Umowa nr...../F/...”, „ Umowa nr..../MM/.....” i „Umowa nr..../ST/.....”:

- § 13 wzorca Umowy nr..../I/..., nr...../F/..., nr..../MM/.....i § 14 wzorca Umowy nr..../ST/..... „Wszelkie zmiany dotyczące zmiany postanowień niniejszej umowy poza zmianą cen wymagają dla swej ważności formy pisemnej w postaci aneksu”

które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 ze zm.), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 1 września 2012 r.**

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w

sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz.887)
- działając w imieniu **Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

nakłada się na ██████████ Spółka Jawna w Zamościu **karę pieniężną** z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji decyzji w wysokości **1179,- zł (słownie: jeden tysiąc sto siedemdziesiąt dziewięć złotych)**, płatną do budżetu państwa.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie, zwany dalej Prezesem Urzędu wszczął postępowanie wyjaśniające Postanowieniem Nr 123/12 z dnia 6 lipca 2012 r. i dokonał analizy stosowanych przez przedsiębiorcę ██████████ Spółka Jawna w Zamościu, wzorców umów tj.: „Umowa nr.../I/...”, „Umowa nr...../F/...”, „Umowa nr.../MM/.....”, „Umowa nr.../ZM/.....”, „Umowa nr.../ST/.....” pod kątem ich zgodności z treścią art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.).

W wyniku analizy dokumentów, Postanowieniem nr 171/12 z dnia 3 września 2012 r. wszczęto postępowanie administracyjne RLU-61-30/12/JS pod zarzutem naruszenia przez przedsiębiorcę ██████████ Spółka Jawna w Zamościu (dalej ██████████ Spółka lub Przedsiębiorca), zbiorowych interesów konsumentów, poprzez stosowanie w obrocie z konsumentami wzorców Umów: „Umowa nr.../I/...”, „Umowa nr...../F/...”, „Umowa nr.../MM/.....”, „Umowa nr.../ZM/.....”, „Umowa nr.../ST/.....”, które mogą zawierać postanowienia tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych.

Ustosunkowując się do przedstawionych zarzutów Przedsiębiorca stwierdził, że kwestionowane zapisy które występują we wzorcach „Umowa nr.../ZM/.....” i „Umowa nr.../ST/.....” nigdy nie były podważane przez klientów, jak również nigdy nie były stosowane w praktyce. Natomiast ██████████ nie podzielał stanowiska Prezesa UOKiK dotyczącego zarzutów do postanowienia zawartego w § 13 wzorców umownych: „Umowa nr.../I/...”, „Umowa nr...../F/...” i „Umowa nr.../MM/.....” oraz § 14 wzorca umownego „Umowa nr.../ST/.....” podnosząc, że zarzut iż konsument nie posiada prawa odstąpienia od umowy jest nietrafny. Spółka uznała jednak, że postanowienia mogły wprowadzać konsumentów w błąd i wprowadziła do wszystkich w/w umów zmiany. Postanowieniem Nr 172/12 z dnia 3 września 2012 r. zaliczono w poczet prowadzonego postępowania administracyjnego w tej sprawie, dowody uzyskane w postępowaniu wyjaśniającym wszczętym Postanowieniem Nr 123/12 z dnia 6 lipca 2012 r. (RLU-405-12/12/JS).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny w tej sprawie:

█████████ ██████████ ██████████ Spółka Jawna jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000158575. Przedmiotem działalności przedsiębiorcy jest między innymi odprowadzanie ścieków, wywóz odpadów oraz usługi sanitarne i pokrewne.

W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w zakresie wywozu odpadów Przedsiębiorca stosuje co najmniej od 1 stycznia 2011 roku w obrocie

konsumenckim wzorce umów: „Umowa nr..../I/...”, „Umowa nr...../F/...”, „Umowa nr..../MM/.....” „Umowa nr...../ST/.....”, „Umowa nr..../ZM/.....”. Zgodnie z w/w wzorcami były w 2011 i 2012 roku podpisywane umowy z konsumentami. Ich treść jest zbliżona, a różne nazwy tych wzorców wynikają z faktu stosowania ich na różnych obszarach.

Analiza wskazanych wzorców dała podstawy do postawienia Przedsiębiorcy zarzutu naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zamieszczenie w nich postanowień tożsamyh z wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowienia te to:

A. Zapis wzorca „Umowa nr..../ZM/.....”:

- § 13 ust. 3 „Umowa może być rozwiązana: bez wypowiedzenia przez Zleceniobiorcę, o ile zaległość w zapłacie za wykonanie usługi przekroczy jeden miesiąc”,

B. Zapis wzorca „Umowa nr...../ST/.....”:

- § 13 ust. 3 „Umowa może być rozwiązana: bez wypowiedzenia przez Zleceniobiorcę: o ile Zleceniodawca nie ureguluje należności za wykonaną usługę w wyznaczonym terminie”.

C. Zapis § 13 wzorca Umowy nr..../I/..., nr...../F/..., nr..../MM/.....i § 14 wzorca Umowy nr..../ST/.....:

„Wszelkie zmiany dotyczące zmiany postanowień niniejszej umowy poza zmianą cen wymagają dla swej ważności formy pisemnej w postaci aneksu”

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone następujące postanowienia umowne, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod pozycjami:

- 400 o treści: „ Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy” wyrok z dnia 19 stycznia 2005 r. (sygn. akt XVII AmC 2/04),

- 976 o treści: „(...) Umowa ulega automatycznemu rozwiązaniu, jeżeli Zleceniodawca nie będzie terminowo regulował należności względem Zleceniobiorcy wynikających z załącznika nr 7 (...)” wyrok z dnia 9 października 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 101/05),

- 1977 o treści: „Zmiana cen za wywóz odpadów komunalnych nie wymaga form aneksu do umowy” wyrok z dnia 9 marca 2010 r. (sygn. akt XVII Amc 430/09),

- 1979 o treści: „Zleceniobiorcy przysługuje prawo rozwiązania umowy bez wypowiedzenia w przypadku kiedy Zleceniodawca spóźnia się z zapłatą za usługi” wyrok z dnia 9 marca 2010 r. (sygn. akt XVII Amc 430/09).

Ekomega w miejsce zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK postanowień wprowadził we wzorcach umowy postanowienia o treści:

- „Umowa może być rozwiązana bez wypowiedzenia przez zleceniobiorcę w przypadku gdy zleceniodawca zalega z płatnością za dwa okresy rozliczeniowe, po uprzednim dwukrotnym pisemnym, bezskutecznym wezwaniu do zapłaty”

- „Wszelkie zmiany dotyczące zmiany postanowień niniejszej umowy wymagają dla swej ważności formy pisemnej w postaci aneksu”.

Zmienione umowy, które nie zawierają postanowień zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK, zostały wprowadzone w życie z dniem 1 września 2012 roku.

W dniu 18.09.2012 r. Przedsiębiorca dostarczył informację dotyczącą przychodu osiągniętego w 2011 r. Przychód ten wyniósł (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Prezes Urzędu zakończył zbieranie materiału dowodowego, o czym poinformował Przedsiębiorcę pismem z dnia 9.10.2012 r.. W toku postępowania administracyjnego Przedsiębiorca nie skorzystał z prawa wglądu do zebranego materiału dowodowego.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Treść art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Oznacza to, że warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców - naruszając jej przepisy - stanowią potencjalne zagrożenie interesu publicznego.

Niniejsze postępowanie dotyczy treści wzorców umowy stosowanych przez Spółkę wobec nieograniczonego kręgu adresatów tj. wszystkich zainteresowanych ich treścią aktualnych i potencjalnych klientów Spółki, którym na gruncie art. 4 pkt.12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (...) przysługuje status konsumenta. Zdaniem Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] Spółka Jawna w Zamościu. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, że naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu, działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy zastosowanie mają przepisy w/w ustawy, a dotyczące jej postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Wszczynając postępowanie administracyjne wobec wskazanego wyżej Przedsiębiorcy, Prezes Urzędu postawił mu zarzuty naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów [dalej zwaną również ustawą o ochronie (...)].

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...), zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, poprzez stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

W niniejszej sprawie kwestionowane działania Przedsiębiorcy, aby mogły być skutecznie ocenione w ramach art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 w/w ustawy, muszą spełniać poniższe przesłanki:

1. być działaniem bezprawnym przedsiębiorcy, polegającym na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone,

2. godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r., Nr 155, poz. 1095 ze zm.). Przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Spółka Jawna jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000158575. Przedmiotem działalności przedsiębiorcy jest między innymi odprowadzanie ścieków, wywóz odpadów oraz usługi sanitarne i pokrewne.

Bezprawność

Pierwszą przesłanką z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie (...) jest bezprawność, tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Jako działanie „bezprawne” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawach, rozporządzeniach wydanych na podstawie i dla wykonania tychże ustaw, umowie międzynarodowej mającej bezpośrednio zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym.

„Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawy. Dla ustalenia przeto bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa” (tak: Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwejki, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 – 118).

Ponadto Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy, wykonywanie prawa podmiotowego, zgoda pokrzywdzonego oraz działanie w obronie uzasadnionego interesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377).

Art. 479⁴³ kodeksu postępowania cywilnego decyduje o bezprawności stosowania niedozwolonych postanowień umownych, stanowiąc o rozszerzonej skuteczności wyroku w sprawie o uznanie postanowień umownych za niedozwolone. Klauzule takie, że względu na rozszerzoną skuteczność wyroku oraz jawność rejestru według art. 479⁴⁵ par. 3 kodeksu postępowania cywilnego, spełniają funkcję podobną do przepisów prawa, a posługiwanie się nimi w stosunkach z konsumentami jest zakazane.

W systemie polskiego prawa cywilnego ustawodawca przewidział instytucję abstrakcyjnej kontroli wzorców umownych, realizowanej w drodze postępowania o

uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wyroki: z dnia 29 września 2005 r. sygn. akt: VI Aca 381/05; z dnia 16 listopada 2005r., sygn. akt: VI Aca 473/05): *celem postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone jest tzw. abstrakcyjna kontrola wzorców, dokonana w oderwaniu od konkretnej umowy, zaś wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ kodeksu postępowania cywilnego, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich.*

Również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt: III SZP 3/06, wskazał, że: *„stosowanie postanowień wzorców umowy o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów”*. Dlatego dokonując oceny zgodności treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych z obowiązującym prawem należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w doktrynie i orzecznictwie. Konsekwencją jest więc uznanie za niedozwolone takich postanowień umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść została ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest niezbędna literalna, dosłowna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywaną.

Wzorce umowne stosowane przez przedsiębiorców w kontaktach z konsumentami podlegają szczególnej kontroli. Wzorec umowy to doktrynalne określenie wszelkich jednostronnych, przygotowanych z góry przed zawarciem umowy, gotowych klauzul umów w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów, statutów itp. (E. Łętowska, Prawo umów konsumenckich, C.H. Beck 2002, s 292)

Zatem, dla stwierdzenia stosowania praktyki polegającej na bezprawnym naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień umowy uznanych za niedozwolone, konieczne jest wykazanie, że stosowane przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umownego są tożsame (mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru) z treścią wpisanego do rejestru postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolony na mocy stosownego orzeczenia SOKiK.

Ad I A, B

Prezes Urzędu zakwestionował postanowienia wzorców Umowy „Umowa nr..../ZM/.....” i „Umowa nr..../ST/.....” o treści:

Zapis wzorca „Umowa nr..../ZM/.....”:

- § 13 ust. 3 *„Umowa może być rozwiązana: bez wypowiedzenia przez Zleceniobiorcę, o ile zaległość w zapłacie za wykonanie usługi przekroczy jeden miesiąc”*,

Zapis wzorca „Umowa nr...../ST/.....”:

- § 13 ust. 3 *„Umowa może być rozwiązana: bez wypowiedzenia przez Zleceniobiorcę: o ile Zleceniodawca nie ureguluje należności za wykonaną usługę w wyznaczonym terminie”*.

Wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie z dnia 9 marca 2010 r. sygn. akt XVII Amc 430/09 zapis o treści: „Zleceniobiorcy przysługuje prawo rozwiązania umowy bez wypowiedzenia w przypadku kiedy Zleceniodawca spóźnia się z zapłatą za usługi” – został zakazany w obrocie z konsumentami i wpisany do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone z dniem 7 lipca 2010r. pod numerem **1 979**.

Zapisy postanowień stosowanych przez Spółkę we wzorcach „Umowa nr.../ZM/.....” i „Umowa nr.../ST/.....” nieznacznie różnią się od siebie przede wszystkim określeniem terminu po jakim zaleganie z zapłatą za usługę może spowodować rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia („gdy przekroczy jeden miesiąc” lub „w wyznaczonym terminie”), ale oba wyrażają to samo zaniechanie wystosowania dodatkowego wezwania do zapłaty przed zastosowaniem sankcji wypowiedzenia wobec konsumenta.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w w/w wyroku uznał, że przedmiotowe postanowienie w kontekście treści ocenianej umowy nie przewiduje – wbrew powszechnie panującym obyczajom kupieckim – dodatkowego wezwania do zapłaty przed zastosowaniem sankcji w postaci rozwiązania umowy bez wypowiedzenia. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów podkreślił fakt, iż przedsiębiorca w ogóle nie bierze pod uwagę sytuacji losowych, jakie mogą spotkać każdego człowieka. Nie rozróżniając powodów, z których konsument popadł w zwłokę, przedsiębiorca ustalił najsurowszą z możliwych sankcji, a więc rozwiązania umowy bez wypowiedzenia. Oznacza to w praktyce, iż konsument, nie z własnej winy, może zostać pozbawiony usługi w zakresie utrzymywania porządku i czystości praktycznie z dnia na dzień. Taki zapis, zdaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów narusza równowagę kontraktową stron, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów.

Wskazane powyżej postanowienia mogą również zostać uznane za tożsame z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod numerem **976**, w dniu 3 stycznia 2007 r., o treści: „(...) *Umowa ulega automatycznemu rozwiązaniu, jeżeli Zleceniodawca nie będzie terminowo regulował należności względem Zleceniobiorcy wynikających z załącznika nr 7 (...)*”. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 9 października 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 101/05) uznał, że przedsiębiorca zbyt restrykcyjnie ustalił konsekwencje związane z opóźnieniem w procesie regulowania należności przez konsumentów. W świetle zakwestionowanego postanowienia umowa może przestać obowiązywać w przypadku nawet jednodniowego opóźnienia w zapłacie raty przez konsumenta. Każde z wyżej wymienionych postanowień przewiduje prawo przedsiębiorcy do rozwiązania umowy bez wypowiedzenia bez dodatkowego wezwania konsumenta do należytego wykonywania umowy.

Zapisy poszczególnych postanowień użytych we wzorcach umownych nieznacznie różnią się od siebie przede wszystkim określeniem po jakim okresie zalegania z zapłatą za usługę może nastąpić rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia (w wyznaczonym terminie, gdy przekroczy jeden miesiąc), ale wszystkie mają niedozwoloną cechę gdyż nie przewidują przed zastosowaniem tej sankcji wystosowania dodatkowego wezwania do zapłaty. ██████████ nie bierze pod uwagę sytuacji losowych jakie mogą spotkać każdego konsumenta. Bez analizy powodów oraz bez dodatkowego wezwania do zapłaty, ██████████ ustaliła najsurowszą z możliwych sankcji, rozwiązania umowy bez wypowiedzenia. Oznacza to w praktyce, iż konsument czasem nie z własnej winy może zostać pozbawiony ważnej dla niego usługi w zakresie utrzymania porządku i czystości z dnia na dzień. Takie zapisy we wzorcach umownych naruszają równowagę kontraktową stron, są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów.

Tym samym wykazano tożsamość zakwestionowanych postanowień z postanowieniami wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych.

W związku ze spełnieniem obu przesłanek należało uznać za udowodnione, iż działanie ██████████ ██████████ ██████████ Spółka Jawna w Zamościu stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wymienioną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Ad I C

W niniejszym postępowaniu administracyjnym Prezes UOKiK zakwestionował jako praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania ██████████ polegające na stosowaniu we wzorcach umownych „Umowa nr..../I/...”, „Umowa nr...../F/...”, „Umowa nr..../MM/....” oraz w części wzorca (§ 14) „Umowa nr...../ST/.....” postanowienia o treści: *„Wszelkie zmiany dotyczące zmiany postanowień niniejszej umowy poza zmianą cen wymagają dla swej ważności formy pisemnej w postaci aneksu”*.

Wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie z dnia 19 stycznia 2005 r. (poz. 400 Rejestru) oraz z dnia 9 marca 2010 r. (poz. 1977 Rejestru) postanowienia odpowiednio:

„Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy” i *„Zmiana cen za wywóz odpadów komunalnych nie wymaga form aneksu do umowy”* zostały zakazane w obrocie z konsumentami i wpisane do Rejestru postanowień umów uznanych za niedozwolone odpowiednio: z dniem 5 maja 2005 r. i 7 lipca 2010 r..

Prezes Urzędu stawiając przedsiębiorcy zarzut, o którym mowa wyżej wskazał, że podstawą uznania zapisu za niedozwolony jest fakt wyłączenia konieczności zachowania formy pisemnej przy zmianie ceny za usługę w formie aneksu co jest sprzeczne z art. 384¹ k.c. w zw. z art. 384 k.c. albowiem zgodnie z treścią powołanego przepisu „wzorzec wydany w czasie trwania stosunku umownego o charakterze ciągłym wiąże drugą stronę, jeżeli zostały zachowane wymagania określone w art. 384 k.c., a strona nie wypowiedziała umowy w najbliższym terminie wypowiedzenia. Takie sformułowanie postanowienia umownego oznacza, że wydanie wzorca lub każda, nawet drobna zmiana jego treści po pierwsze wymaga doręczenia go konsumentowi, a po drugie stwarza po stronie konsumenta możliwość wypowiedzenia umowy. Zakwestionowane postanowienie umowne spełnia przesłanki określone w art. 385³ pkt 20 k.c. Stosownie do treści tego artykułu, w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności przewidują uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa do odstąpienia od niej. Skoro ██████████ zastrzega sobie we wzorcu, iż wszelkie zmiany dotyczące niniejszej umowy poza zmianą cen wymagają dla swej ważności formy pisemnej w postaci aneksu, to wynika z tego, iż przyznaje sobie uprawnienie do określenia lub podwyższenia ceny za świadczoną usługę z pominięciem uprawnień konsumenta, w szczególności prawa do odstąpienia od umowy. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu stanął na stanowisku, że zapis stosowany przez ██████████ jest tożsamy z zapisami zawartym Rejestrze pod nr 400 i 1977.

Tym samym wykazano tożsamość zakwestionowanego postanowienia z postanowieniami wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych.

W związku ze spełnieniem obu przesłanek należało uznać za udowodnione, iż działanie ██████████ ██████████ ██████████ Spółka Jawna w Zamościu stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wymienioną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Zarzucona i udowodniona w niniejszej decyzji praktyka Spółki została przez tego przedsiębiorcę zaniechana. Spółka uznała za zasadne postawione jej zarzuty i wprowadziła do stosowania z dniem 1 września 2012 roku zmienione, nie zawierające kwestionowanych przez Prezesa UOKiK postanowień we wzorcach Umowy „Umowa nr..../ZM/.....”, „Umowa nr..../ST/.....”, „Umowa nr..../I/...”, „Umowa nr...../F/...”, „Umowa nr..../MM/.....”, stąd pkt I sentencji niniejszej decyzji zawiera stwierdzenie zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Druga przesłanka z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie (...) jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości, gdyż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni interesy nieograniczonej z góry liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować, jest to zjawisko o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2008r., sygn. akt III SK 27/07, stwierdził co następuje : *„Zdaniem SN, sformułowanie z art. 23a ust. 1 ustawy o okik „nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów” należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych interesów konsumentów, których interesy zostały naruszone, nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalne zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy do której skierowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”.*

Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu administracyjnym. Usługi odbioru odpadów komunalnych oferowane przez Spółkę świadczone są na terenie miasta i gminy Zamość, gminy Jabłonna Lubelska, gminy Miączyn, gminy Sitno, gminy Turobin, gminy Wysokie i gminy Zakrzew. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż działania Przedsiębiorcy skierowane są do nieokreślonej z góry liczby osób. W kontaktach z konsumentami Przedsiębiorca posługuje się przygotowanymi przez siebie wzorami Umów, które wiążą strony - przedsiębiorcę i konsumenta, określając wzajemne prawa i obowiązki stron. Należy zatem uznać, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów. Spełniona została zatem druga przesłanka warunkująca ocenę tej sprawy pod kątem art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Ad II.

Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz.887) **została nałożona** przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na [REDAKTOWANE] Spółka Jawna w Zamościu **kara pieniężna** w zakresie opisanym w punkcie I sentencji decyzji w wysokości **1179,- zł (słownie: jeden tysiąc sto siedemdziesiąt dziewięć złotych).**

W myśl art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Fakt nałożenia kary podkreślać ma naganność zachowania podmiotu, który dopuścił się stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a tym samym naruszył ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara pieniężna nakładana przez Prezesa UOKiK pełni funkcję represyjną, prewencyjną oraz edukacyjną. Funkcja represyjna ma stanowić dolegliwość dla przedsiębiorcy łamiącego prawo oraz ma na celu przymuszenie go do powstrzymania się od podobnych działań. Funkcja prewencyjna oraz edukacyjna mają na celu powstrzymanie przedsiębiorcy stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. Artykuł 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, należy w szczególności uwzględnić „okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy”.

Wskazać również należy, że kara pieniężna może być nałożona na przedsiębiorcę niezależnie od tego, czy dopuścił się naruszenia przepisów ustawy umyślnie, czy też nieumyślnie. Z powyższego wynika, że kara może być nałożona bez względu na okoliczność występowania po stronie przedsiębiorcy winy rozumianej jako świadomość bezprawności zachowania.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. kwota (tajemnica przedsiębiorcy) zł. Maksymalna wysokość kary pieniężnej, jaka mogłaby być nałożona na [REDAKTOWANE] wynosi (tajemnica przedsiębiorcy) zł. W przedmiotowej sprawie negatywnie ocenione działanie Przedsiębiorcy polegało na stosowaniu praktyk opierających się na stosowaniu wzorców Umowy, które zawierały w swojej treści zapisy sprzeczne z obowiązującymi regulacjami prawnymi, w postaci postanowień tożsamyh z wpisanymi już do Rejestru. Konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy na wywóz odpadów stałych o treści proponowanej przez [REDAKTOWANE] zawierającej bezprawne zapisy, nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Na Przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalistcie ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa. Ustalając kwotę bazową Prezes UOKiK wziął też pod uwagę długotrwałość stosowania przez [REDAKTOWANE] wzorców zawierających zakwestionowane postanowienia. Przedsiębiorca ten co najmniej od 1 stycznia 2011 r. stosował wzorzec zawierający wszystkie, wskazane w sentencji mniejszej decyzji postanowienia.

Przedsiębiorca działając na rynku ma obowiązek znać podstawowe regulacje prawne dotyczące ochrony konsumentów w Polsce. Przedsiębiorca nie dochowując staranności w prowadzonej działalności gospodarczej stosował wzorce zawierające w swojej treści bezprawne zapisy. Zarzucana praktyka polega na stosowaniu trzech niedozwolonych postanowień umownych w pięciu umowach, tożsamyh co do celu i skutku z postanowieniami wpisanymi do Rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Przedsiębiorca stosował w obrocie gospodarczym wzorzec zawierający postanowienia

skutkujące lub mogące skutkować pogorszeniem warunków ekonomicznych i prawnych konsumentów, poprzez: przyznanie Przedsiębiorcy prawa do jednostronnej zmiany ceny za usługę bez jednoczesnego przyznania prawa konsumentowi do odstąpienia od umowy (punkt I C), przyznanie Przedsiębiorcy prawa do rozwiązania umowy bez wypowiedzenia, bez dodatkowego wezwania konsumenta do jej należytego wykonania (punkt I A,B-ze względu na tożsamość zapisów została określona jedna kara). Przedmiotowe postanowienia, uznane za tożsame z klauzulami znajdującymi się w Rejestrze, stwarzały realne zagrożenie dla interesów konsumentów.

Odsetek określony w celu dalszego obliczania kary wyniósł łącznie (tajemnica przedsiębiorcy) % przychodu przedsiębiorcy. Kwota odpowiadająca temu odsetkowi stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Już w fazie postępowania wyjaśniającego, bezpośrednio po jego wszczęciu Ekomega dokonała zmiany wzorców Umowy i wprowadziła je w życie z dniem 1 września 2012 roku, eliminując postanowienia kwestionowane przez Prezesa UOKiK, co spowodowało faktyczne zaniechanie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, wskazanej w pkt I niniejszej decyzji. Dlatego też zaprzestanie stosowania przedmiotowej praktyki przez Przedsiębiorcę zostało przez Prezesa UOKiK uznane za okoliczność łagodzącą, co wpłynęło na obniżenie wymiaru kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %.

W niniejszej sprawie nie stwierdzono przesłanek obciążających Przedsiębiorcę .

Zastosowanie przesłanek łagodzących wpłynęło łącznie na ostateczny wymiar kary pieniężnej, poprzez jej obniżenie o (tajemnica przedsiębiorcy) %.

Ostatecznie więc nałożona łączna kara pieniężna w wysokości 1 179 zł stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % przychodu Przedsiębiorcy i odpowiednio (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnej wysokości kary, jaka mogłaby być nałożona w niniejszej sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Spółkę jest adekwatna do stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji niniejszej decyzji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

Otrzymuje:

████████████████████
Spółka Jawna
ul. ██████████
██████████ Zamość

**Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Z-ca Dyrektora Delegatury
Ireneusz Maciąg**

